NRA zgłosi swój udział w postępowaniu przed SN dot. sędziego Wróbla

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, na wnioesek adw. Przemysława Rosatiego, prezesa NRA, przyjęło 13 maja br. uchwałę dotyczącą zgłoszenia w trybie art. 90 § 1 kodeksu postępowania karnego udziału Naczelnej Rady Adwokackiej w postępowaniu sądowym przed Sądem Najwyższym w sprawie wniosku Prokuratury Krajowej o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Najwyższego Włodzimierza Wróbla.

Prezydium upoważniło adw. Rosatiego, prezesa NRA, do reprezentowania adwokatury w tej sprawie, zaś adw. Rosatiego i adw. Bartosza Tiutiunika, wiceprezesa NRA, do przygotowania pisemnej opinii w sprawie, w celu złożenia jej w trybie art. 91 kodeksu postępowania karnego w toczącym się postępowaniu.

W uzasadnieniu uchwały Prezydium czytamy, że:

Zgodnie z art. 90 § 1 k.p.k. w postępowaniu sądowym udział może zgłosić organizacja społeczna, jeśli zachodzi potrzeba ochrony interesu społecznego lub interesu indywidualnego, objętego zadaniami statutowymi tej organizacji, w szczególności ochrona praw i wolności obywatelskich.

Pojęcie organizacji społecznej nie jest definiowane na gruncie k.p.k., jednakże należy je rozumieć analogicznie, jak na gruncie art. 5 §2 pkt 5 k.p.a., a zatem jako „organizację zawodową, samorządową, spółdzielczą lub inną”. Z kolei zgodnie z art. 1 ust. 2 Prawa o adwokaturze „Adwokatura zorganizowana jest na zasadzie samorządu zawodowego”, co prowadzi do wniosku, że adwokatura jest jako samorządowa organizacja zawodowa – organizacją społeczną.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 Prawa o adwokaturze Adwokatura powołana jest do współdziałania w ochronie praw i wolności obywatelskich, zatem jest jako organizacja społeczna uprawniona do zgłoszenia udziału w postępowaniu w trybie art. 90 k.p.k. Adwokaturę reprezentuje Naczelna Rada Adwokacka (art. 58 pkt 1 Prawa o adwokaturze). Jednym z zadań ustawowych Adwokatury jest ochrona praw i wolności obywatelskich, do których wprost odnosi się art. 90 §1 k.p.k. in fine.

W postępowaniu wywołanym wnioskiem Prokuratury Krajowej o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej Pana Sędziego Sądu Najwyższego Włodzimierza Wróbla w sposób oczywisty zachodzi potrzeba ochrony interesu społecznego, jak i indywidualnego.

Wskazane interesy wymagają bowiem, by:

- sprawą o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej Sędziego Sądu Najwyższego zajmował się organ właściwy, to jest niezawisły i niezależny sąd – a budzi wątpliwości, czy jest nim w świetle Konstytucji RP, prawa europejskiego oraz w związku z argumentami wyrażonymi w uchwale składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/2020) wpisanej do księgi zasad prawnych, a także zarządzenia Trybunału Sprawiedliwości z dnia 8 kwietnia 2020 r. (C-791/19R) Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego. Rozpoznanie sprawy przez właściwy sąd jest przy tym istotnym elementem przewidzianego w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP prawa obywatela do sądu;

- nie doszło do pociągnięcia do odpowiedzialności karnej Sędziego Sądu Najwyższego w sytuacji, w której wniosek oskarżyciela publicznego jest bezpodstawny, a zamiar przedstawienia sędziemu zarzutu może pozostawać w związku z treścią wydawanych przez niego orzeczeń, w tym wspomnianej uchwały Sądu Najwyższego (a właśnie takie – jak wynika z informacji medialnych – zachowanie sędziego Włodzimierza Wróbla ma być podstawą do przedstawienia mu zarzutów

popełnienia przestępstwa z art. 231 § 3 kodeksu karnego). Próba pociągnięcia do odpowiedzialności karnej sędziego za wydawane przez niego orzeczenia mieszczące się w zakresie sędziowskich uprawnień, muszą rodzić obawy w zakresie respektowania gwarancji konstytucyjnej niezawisłości sędziów, w tym immunitetu formalnego. Immunitet gwarantuje sędziemu, ale również obywatelowi, że sędzia w każdej sprawie będzie wolny od nacisków, szykan, szantażu, prowokacji od osób i podmiotów, które oczekiwałyby od niego określonego rozstrzygnięcia lub były niezadowolone z jego rozstrzygnięć.

Również interes wymiaru sprawiedliwości wymaga, by postępowanie o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej Sędziego Sądu Najwyższego toczyło się warunkach, które pozwolą na określenie takiego procesu jako rzetelnego i obiektywnego. Warunki takie niewątpliwie buduje i wzmacnia udział w takim postępowaniu organizacji społecznych, których celem jest – jak w przypadku Adwokatury – ochrona praw i wolności człowieka oraz zapewnienie ich przedstawicielom uczestnictwa w posiedzeniu z możliwością wypowiadania się i składania oświadczeń na piśmie.